

Hållbar utveckling?

Gröna Studenter

Sammanfattning

1. Det finns stora skillnader mellan de olika universiteten i hur de implementerat 1 kap 5§ i högskolelagen om att göra hållbar utveckling till en del av all forskning och utbildning.
2. I rapporten poängsätts universiteten utifrån deras arbete med hållbar utveckling med en poängskala från 1 – 9 som utföll enligt följande:

Göteborgs universitet	9p
Lunds universitet	7p
Umeå universitet	7p
Kungliga Tekniska Högskolan	6p
Karlstad universitet	5p
Linköpings universitet	5p
Växjö universitet	5p
Luleå tekniska högskola	4p
Uppsala universitet	4p
Mittuniversitetet	3p
Örebro Universitet	3p
Sveriges Lantbruksuniversitet	3p
Stockholms universitet	3p
Karolinska Institutet	1p

3. För att verkställa lagstiftarens intentioner behövs konkreta politiska åtgärder. Gröna Studenter föreslår därför följande:
  - Att regeringen fastslår ett slutdatum när alla universitet ska kunna rapportera in hur arbetet med att implementera 1 kap 5§ i högskolelagen går, samt ett datum när implementeringen ska vara helt genomfört.

- Att regeringen fastslår ett slutdatum för när alla universitet ska ha infört ett miljöledningssystem.
- Att regeringen ger i uppdrag till Högskoleverket att granska hur universiteten bedriver arbetet med att införliva hållbar utveckling i all forskning och utbildning.
- Att regeringen ökar anslagen till forskning och utbildning inom området hållbar utveckling.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
Innehållsförteckning	
.....	4
Inledning.....	6
Syfte.....	6
Metod.....	7
Frågeställning.....	7
Mätmetod.....	7
Material.....	8
Disposition.....	8
Undersökningen.....	9
Göteborgs universitet.....	9
Hållbar utveckling i utbildning.....	9
Hållbar utveckling i forskning.....	9
Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....	10
Kommentar:.....	10
Karlstads universitet.....	10
Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....	10
Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....	10
Kommentar:.....	11
Karolinska institutet.....	11
Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....	11
Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....	11
Kommentar:.....	11

<u>Kungliga Tekniska högskolan.....</u>	<u>11</u>
<u>Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....</u>	<u>12</u>
<u>Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>12</u>
<u>Kommentar:.....</u>	<u>12</u>
<u>Linköpingsuniversitet.....</u>	<u>12</u>
<u>Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....</u>	<u>12</u>
<u>Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>12</u>
<u>Kommentar:.....</u>	<u>13</u>
<u>Luleå tekniska universitet.....</u>	<u>13</u>
<u>Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....</u>	<u>13</u>
<u>Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>13</u>
<u>Kommentar: .....</u>	<u>13</u>
<u>Lunds universitet.....</u>	<u>13</u>
<u>Hållbar utveckling i utbildning.....</u>	<u>14</u>
<u>Hållbar utveckling i forskning.....</u>	<u>14</u>
<u>Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>14</u>
<u>Kommentar:.....</u>	<u>14</u>
<u>Mittuniversitetet.....</u>	<u>15</u>
<u>Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....</u>	<u>15</u>
<u>Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>15</u>
<u>Kommentar:.....</u>	<u>15</u>
<u>Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....</u>	<u>16</u>
<u>Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>16</u>
<u>Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....</u>	<u>16</u>
<u>Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>16</u>
<u>Umeå universitet.....</u>	<u>17</u>
<u>Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....</u>	<u>17</u>
<u>Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>17</u>
<u>Kommentar:.....</u>	<u>17</u>
<u>Uppsala universitet.....</u>	<u>18</u>
<u>Hållbar utveckling i utbildning.....</u>	<u>18</u>
<u>Hållbar utveckling i forskning.....</u>	<u>18</u>

<u>Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>18</u>
<u>Kommentar:.....</u>	<u>19</u>
<u>Växjö universitet.....</u>	<u>19</u>
<u> Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....</u>	<u>19</u>
<u> Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>19</u>
<u> Kommentar:.....</u>	<u>19</u>
<u>Örebro universitet.....</u>	<u>19</u>
<u> Hållbarutveckling inom forskning och utbildning.....</u>	<u>20</u>
<u> Hållbarutveckling i den egna verksamheten.....</u>	<u>20</u>
<u> Kommentar:.....</u>	<u>20</u>
<u>Avslutning.....</u>	<u>21</u>
<u>Källförteckning.....</u>	<u>23</u>

Inledning

Denna rapport bygger på idén om att det är dagens utbildning som formar framtiden. Genom att göra ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet till en del av varje utbildning har vi möjlighet att skapa en värld där vi inte stjälper över dagens problem på kommande generationer.

Syfte

Syftet med denna rapport är att undersöka hur de olika universiteterna implementerat §5 av högskolelagen som trädde i kraft i 06-02-01 som säger att *"Högskolorna skall i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa"*.¹

Denna förändring av högskolelagen byggde till stor del på SOU 104:2004 Att lära för hållbar utveckling som tydligt markerar vikten av att all utbildning från förskola till högskola ska genomsyras av perspektivet hållbar utveckling².

Rapporten fokuserar kring hållbar utveckling som en del av utbildningsverksamheten och hur universiteterna arbetat för att göra hållbar utveckling till en del av innehållet i utbildning och forskningsverksamhet.

Metod

Metoden i denna rapport är både kvantitativ och kvalitativ och till största del deskriptiv. Rapporten gör en redovisning över de olika universitetens arbete med att implementera §5 i högskolelagen utifrån några givna frågeställningar. Möjligheten att på ett djupare plan gå in och problematisera kring konsekvenser av hur bra de olika lärosätena lyckats rymms inte inom denna rapports ramar.

Frågeställning

Utifrån rapportens syfte har vi valt följande frågeställningar:

- (1) Vilket arbete har gjorts för att göra hållbar utveckling till en del av varje utbildning inom de olika universiteterna?
- (2) Vilket arbete har gjorts för att göra hållbar utveckling till en prioriterad del av forskningsverksamheten?
- (3) På vilket sätt arbetar universiteterna med miljöarbetet inom sin egen verksamhet?

---

¹ Högskolelagen 1kap §5

² Lära för hållbar utveckling, 2004, s 142-143

Anledningen till att vi under den sista punkten fokuserar på universitetets miljöarbete är att vi vill fokusera på universitetet som institution och fysisk enhet. Att i gå in och granska vilka eventuella projekt som universiteten bedriver för att åstadkomma hållbar utveckling vore en för stor uppgift för att det ska rymmas inom denna rapport.

Mätmetod

För att besvara dessa frågor har vi valt att titta på tre saker inom varje område.

- (1) Har universitetet någon antagen målsättning om arbetets resultat?
- (2) Har universitetet antagit någon handlingsplan för hur arbetet ska genomföras?
- (3) Har de gjort någon utvärdering av resultatet?

Utifrån dessa mätkriterier får varje universitet noll till tre poäng, dvs. maximalt 9 poäng.

Frågeställningarna besvaras därmed främst genom studier av relevanta dokument från de olika lärosätena i form av miljöpolicys, miljöledningsplaner, miljömål, miljöredovisningar samt kursplaner och dokument relaterade till utbildning och forskning, men även genom intervjuer gjorda med ansvariga personer för miljöarbetet på de olika universiteten.

Material

Materialet till studien utgörs till största delen, som nämnt ovan, av olika planer, policys, måldokument och redovisningar producerade av de egna universiteten. Intervjuerna med de olika ansvariga för miljöarbetet på de olika universiteten bygger till stor del på material hämtade från dessa dokument.

Disposition

Rapporten består förutom av denna inledning av en empirisk del där själva undersökningen presenteras samt en resultatdel där resultaten från undersökningen sammanfattas och diskuteras.

Undersökningen

Som nämndes ovan är syftet med denna del att göra en sammanställning över de olika lärosätenas arbete med att implementera §5 i högskolelagen. Resultaten redovisas universitet för universitet och fokus ligger på vilka mål och vilken måluppfyllelse som finns på de olika universiteten när det gäller att integrera hållbar utveckling inom utbildning, forskning och i den egna verksamheten.

Göteborgs universitet

Göteborgs universitet tillhör de universitet som har formulerat tydliga och mätbara mål för universitetets målsättningar inom rapportens samtliga frågeställningar.

Hållbar utveckling i utbildning

Som övergripande mål rörande utbildning har GU angett att *"Universitetet ska integrera hållbar utveckling i utbildningen"*³. Detta övergripande mål studeras sedan utifrån en rad olika indikatorer, dels andelen kurser och utbildningsprogram med frågeställningar inom hållbar utveckling och dels antal examen på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå inom hållbar utveckling. Utifrån detta har de sedan gett en rad uppdrag till olika instanser inom universitetet att implementera dessa målsättningar i sin verksamhet.

Utifrån denna målsättning har GU även genomfört en föredömlig återrapportering där universitet redovisat att året 2006 hade 38 program, eller en tredjedel av det totala programutbudet, ett hållbarhetsperspektiv. Bland de enstaka kurserna var siffran något lägre, där innehöll 23,6 procent, eller 318 stycken, ett hållbarhetsperspektiv⁴.

Hållbar utveckling i forskning

Inom forskningsverksamheten är det övergripande målet att *"universitetet ska öka forskningen inom hållbar utveckling"*⁵. Som indikatorer har man valt att fokusera kring antal personer som sysslar med forskning inom hållbar utveckling samt antalet publicerade artiklar och doktorsavhandlingar inom området⁶. Precis som inom utbildningsverksamheten har man valt att ge ett visst antal uppdrag till olika delar av universitetet utifrån målsättningen.

Resultaten av utvärderingen 2006 visar att antalet forskare som sysslade med forskning inom området ökat från 230 till 236, att andelen avhandlingar inom ämnet var 12,1 procent av den totala mängden och att antalet doktorsexamina var 2,3 procent. I samtliga fall var

---

³ Handlingsplanen för miljö och hållbarutveckling, 2007, s5

⁴ Redovisningen 2006

⁵ Handlingsplanen för miljö och hållbarutveckling, 2007, s3

⁶ Ibid

detta en fråga om ökning. Antalet avhandlingar hade ökat med sex procentenheter och antalet doktorsexamina med 0,7 procent.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

När det gäller universitetets egen verksamhet har man fokuserat och formulerat mål och indikatorer på en rad olika områden. De olika områdena är universitetets klimatpåverkan, energianvändning, avfall och källsortering, inköp och upphandling samt farliga kemikalier⁷.

Måluppfyllelse av indikatorerna inom detta område har varit relativt god, totalt har nio utav 11 uppsatta mål uppfyllts.

Kommentar:

GU har gjort en föredömlig rapportering över sina resultat inom de olika områdena. Dock måste vi konstatera att det trots den goda ansatsen och höga ambitionsnivån går trögt med att göra hållbar utveckling till en del av all utbildning och forskning. Utifrån de mätkriterier vi har använt får universitetet dock full poäng.

Poängantal: 9

Karlstads universitet

Om Göteborgs universitet är föredömlig i sin målsättning och rapportering är situationen desto dystrare när det gäller Karlstads universitet.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

Det finns ett rektorsbeslut om att de fem olika fakultetsnämnderna ska integrera hållbar utveckling inom utbildning och forskning, detta har dock ännu inte gjorts. Enligt beslutet ska nämnderna senast i mars 2007 rapportera in hur de genomfört denna uppgift. Det har dock hänt lite fram till idag och det råder därmed stor tveksamhet kring huruvida nämnderna kommer att lyckas med detta⁸.

Det bedrivs trots allt en del forskning och utbildning inom dessa ämnen, men universitet har inte tagit något samlat grepp i frågan.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

När det gäller universitetets egen verksamhet har KU, precis som GU, satt upp en del målsättningar inom en rad olika områden. Dessa är universitetets energiförbrukning, resvanor hos personalen, källsortering, pappersförbrukning, vattenförbrukning, kemikalieanvändning och upphandling.

Av dessa olika målsättningar har man lyckats uppnå tre, nämligen inom energiförbrukningen och källsorteringen och kemikalieanvändningen. Inom källsorteringsområdet är dock målsättningen näst intill så allmän att den inte går att utvärdera, universitetet ska *"minska mängden avfall till deponi och förbättra funktionen i källsorteringssystemet"*. När det gäller kemikaliemålet är situationen snarlik eftersom målet där endast är att *"införa ett gemensamt kemikaliehanteringssystem"*⁹.

⁷ Handlingsplanen för miljö och hållbarutveckling, 2007, s7 - 12

⁸ Miljöredovisningen, 2006, s4

⁹ Miljöredovisningen, 2006, s6 -14

När det gäller målsättningarna för resor och tjänsteresor har man inte lyckats genomföra någon förbättring för ökad hållbarhet. Värst är dock att KU inom området för vattenförbrukning och upphandling inte fastslagit några mätbara målsättningar alls¹⁰.

Kommentar:

Karlstads universitet verkar tyvärr sakna både ambitioner och styrning i sitt arbete med hållbar utveckling. Inom frågeställning ett och två saknar de både arbetsplan och utvärdering. Inom frågeställning tre får de dock full poäng även om måluppfyllelsen inte imponerar.

Poäng: 5

Karolinska institutet

Arbetet med hållbar utveckling på KI anses tyvärr inte vara någon prioriterad fråga. Det arbete som har gjorts handlar enbart om miljö och fokuserar inte på hållbar utveckling som ett vidare begrepp.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

När det gäller integreringen av hållbar utveckling inom forskning och utveckling har KI i princip inte genomfört någonting. I miljöpolicyen står det att studenter och forskare ska informeras och engageras i miljöfrågor och i universitetets eget miljöarbete, men ingenting om hållbar utveckling. Det finns heller inget arbetsdokument eller resultatrapportering genomförd¹¹.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

När det gäller arbetet med hållbarhetsperspektivet inom den egna verksamheten har universitetet kommit längre. Miljömålen som universitetet arbetat fram handlar om hur universitetet ska kunna minska sin miljöpåverkan inom en rad områden så som energiförbrukning, kemikaliehantering, pappersförbrukning, resor och upphandling. De har även ett mål om att alla institutioner ska ha ett eget miljöombud och att all personal ska utbildas i miljöarbete.

Dock saknas det en arbetsplan för hur miljömålen ska implementeras och det har heller inte gjorts någon uppföljning över hur de har uppnått målen.

Kommentar:

KI:s anser inte att arbetet med hållbar utveckling är en prioriterad fråga. Det enda område där universitetet överhuvudtaget har en riktig målsättning är inom det egna arbetet. När det gäller utbildning och forskning pratar de visserligen övergripande om miljö, men inte alls om hållbar utveckling. Detta kan därför inte räknas som en målsättning.

Poäng: 1

Kungliga Tekniska högskolan

KTH har antagit sex stycken mål i sin policy för hållbarutveckling, fyra stycken av dessa mål handlar om frågeställning ett och två medan en handlar om frågeställning tre. Det sjätte

---

¹⁰ Ibid

¹¹ Miljöpolicy KI, 2006, s1

målet handlar om universitetsledningens ansvar att genomföra och följa upp de antagna målsättningarna. Detta arbete har de även inlett genom att tillverka en arbetsplan för hur målsättningarna ska implementeras.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

Av de fyra frågeställningarna som handlar om frågeställning ett och två är ganska allmänna till sin karaktär¹². Dock har KTH i sitt visionsdokument för perioden 2003 – 2007 antagit ett mål om att KTH ska bli ledande inom forskning och utveckling inom området hållbar utveckling¹³. Det dröjde dock till 2007 innan högskolan antog en officiell handlingsplan för hur de ska arbeta med frågan inom dessa områden. Med detta menas inte att KTH inte lyckats med sin vision om att bli ledande inom området, men ambitionen om att integrera perspektivet i alla utbildning verkar i dagsläget inte finnas.

Eftersom universitetet precis har antagit denna plan har de inte genomfört någon utvärdering av resultatet.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

Även detta mål är tämligen allmänt. Enligt policyn så ska universitetet vara ett föredöme i sina egna hållbarhetsfrågor. Här har man en ganska bred ansats, då allt från miljöarbetet till den egna utvecklingsplanen räknas in som styrdokument för detta arbete. Precis som nämndes ovan har de inte genomfört någon utvärdering av måluppfyllelsen.

Kommentar:

Sammantaget blir alltså bilden av KTH ett universitet där arbetet med dessa frågor går framåt, men det fortskrider något sakta.

Poäng: 6

Linköpingsuniversitet

Linköpings universitet har i sin verksamhet antagit mål inom fyra stycken miljöområden. Av dessa fokuserar ett på frågeställning ett och två medan de övriga tre berör frågeställning tre.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

Det enda mål som LiU har satt upp som rör innehållet i forskning och utbildning är att en inventering av vilka program och kurser som har miljötema ska genomföras, ett arbete som enligt uppgift fortfarande pågår¹⁴. I övrigt handlar målen om att de ska ta fram ett miljöledningssystem, utlysa en tävling för studenter som utmärkt sig inom miljöområdet och ta fram kriterier för att få miljödiplomer¹⁵.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

Inom detta område har LiU arbetat med att ta fram mer detaljerade målsättningar för arbetet, vilka uppdaterats varje år av miljørådet. Hur arbetet med att implementera dessa mål har genomförts har rapporterats i Miljörapporten för 2005¹⁶.

---

¹² Policy för hållbarutveckling, 2006, s1

¹³ Utvecklingsplan, 2003, s27

¹⁴ Intervju med miljösamordnare Anders Carlsson

¹⁵ Miljömål, 2007, s1

¹⁶ Årsrapporten, 2005, s7 - 15

Kommentar:

Över lag måste det tyvärr konstateras att även Linköpings universitet har varit tröga i arbetet med att implementera dessa mål, framförallt när det gäller utbildning och forskning. Där saknar de både arbetsplan och rapportering kring måluppfyllelsen, vilket de dock har inom området för den tredje frågeställningen.

Poäng: 5

Luleå tekniska universitet

Vid Luleå universitet har man antagit åtta stycken övergripande miljömål som svar till den gjorda förändringen i lagstiftningen, en av dessa handlar om frågeställning ett och två, resterande sju om frågeställning tre.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

Den antagna målsättningen säger att man ska öka andelen miljöinslag i grundutbildningen, fast när det gäller forskning finns inga sådana ambitioner¹⁷. För att uppfylla detta mål har man under år 2006 genomfört en utredning kring frågan. Denna utredning har dock ej ännu givit några konkreta resultat, LTU har inte heller gjort någon uppföljning av målet.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

Övriga sju målsättningar handlar om hur universitetet bättre ska kunna bidra till en hållbar utveckling genom den egna verksamheten. De antagna målen är ökad miljökompetens hos personalen, utökade miljökrav i inköp och upphandling, minskad energianvändning, minskad pappersförbrukning, förbättrad avfallshantering, förbättrad kemikaliehantering och en utredning över tjänsteresor och transporter. Utifrån dessa målsättningar har LTU sedan tagit fram en mer detaljerad handlingsplan samt gjort en planering för hur utvärderingen av målen ska göras¹⁸. En utvärdering som är under utarbetning visar dessutom att LTU har varit relativt duktiga med att just uppnå de utsatta målen¹⁹.

Kommentar:

När det gäller målsättningarna anser vi att även LTU sällar sig till de universitet som har för låga ambitioner när det gäller att införliva hållbar utveckling som ett perspektiv inom utbildning och forskning. Framförallt inom det senare eftersom de där inte har några målsättningar alls. När det gäller den egna verksamheten har de dock varit duktigare och tagit fram både mål, handlingsplan och genomfört utvärderingar.

Poäng: 4

Lunds universitet

Även vid Lunds universitet har de utifrån högskolelagen tagit fram en rad mål för hur universitetet ska kunna bidra till hållbar utveckling. Det antagna styrdokumentet heter miljö och hållbarhetsplanen och pekar ut fyra övergripande mål, ett som gäller utbildning, två som gäller forskning och ett som handlar om universitetets egen verksamhet. Universitetet har även under 2006 tillsatt ett arbete med dialogprocesser kring hur de ska uppfylla dessa mål.

¹⁷ Miljömål, 2005, s1

¹⁸ Handlingsplan för Miljöledning, 2006, s3 -10

¹⁹ Intervju med miljösamordnare Jennie Gelting

Hållbar utveckling i utbildning

Det övergripande målet för att implementera hållbar utveckling inom utbildningen lyder *"studenter skall få insikter och kunskaper inom ämnesrelevanta aspekter beträffande hållbar utveckling"*. Denna ganska allmänna målformulering har sedan delats upp i fyra olika mål för utvecklingsarbetet inom området. Dessa handlar i sin tur dels om att universitetet ska utveckla metoder för hur studenter ska kunna få ämnesrelevanta kunskaper inom hållbar utveckling, dels om hur lärarna ska kunna utbildas inom området, dels om hur profilen inom hållbar utveckling ska kunna stärkas inom grundutbildningen samt hur informationen och profilering mot detta ska kunna vara tydlig och tillgänglig²⁰. De under år 2006 tillsatta dialogprocesserna har inlett sitt arbete, men det har ännu inte kommit någon utvärdering av resultaten inom detta område. Detta beräknas dock komma under hösten.

Hållbar utveckling i forskning

Inom forskningsområdet har LU antagit två övergripande målsättningar, dels att universitetet ska vara en *"drivkraft för hållbar utveckling"* och att de ska bedriva *"ämnesöverskridande forskning"* inom området. Den ovan nämnda arbetsmetoden med att använda dialogprocesser för att uppnå mer specifika mål har använts även här. De finns tre målsättningar för dessa processer, och handlar om hur universitetet ska kunna arbeta strategiskt för få igång ämnesöverskridande forskning och samarbetsformer inom området, hur ämnesöverskridande projekt inom området ska kunna initieras samt att utveckla metoder för att utvärdera forskning och forskarutbildningens relevans för hållbar utveckling²¹. Även inom forskningsområdet pågår ett arbete med att utvärdera resultaten.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

När det gäller arbetet med att få universitetets egen verksamhet att bli mer långsiktigt hållbar har LU använt sig av en arbetsmetod som delvis skiljer sig från den förra. Dialogprocesserna har här ersatts med att rektor själv tagit ett större ansvar för implementeringen av verksamhetsmålen. Den övergripande målsättningen är kort och gott *"leva som vi lär"* utifrån detta har de senare arbetat fram arton mer detaljerade mål inom områdena för vad som är organisationens eget ansvar; hur materialförbrukningen ska minskas, hur hanteringen av kemiska ämnen ska bli bättre, hur transporterna ska bli bättre och hur energianvändningens ska kunna minskas²².

En rapport har kommit 2006 som visar på vilken nivå Lunds universitet ligger på idag rörande dessa mål, men då detta är första året rapporten görs finns inga jämförelsesiffror att tillhandahålla²³.

Kommentar:

Lunds universitet har höga ambitioner inom området, fast med en aning vaga eller okonkreta målsättningar. Metoden att använda sig av dialogprocesser för att arbeta med hållbar utveckling inom forskning och utbildning anser vi vara spännande och kan säkerligen bli framgångsrik. Totalt sätt blir betyget för Lunds universitet högt i denna rapporten.

Poäng: 7

---

²⁰ Miljö och hållbarhetspolicy, 2006, s1

²¹ Ibid, s1 - 2

²² Ibid, s 3

²³ Miljöstatistik 2006, 2007, s1 - 20

Mittuniversitetet

MittU har i sitt arbete med hållbar utveckling endast fokuserat kring miljödelen, och precis som en del andra universitet lagt fokus på att genomföra miljöförbättrande åtgärder inom den egna verksamheten och missat delen av forskning och utbildningens betydelse inom detta arbete.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

I sin miljöpolicy nämner universitetet begreppet hållbar utveckling och konkretiserar där sin målsättning inom detta område, nämligen *"Mittuniversitetet ska inte lära ut normer, värderingar och attityder som motverkar hållbar utveckling"*²⁴. I de övergripande målsättningarna för miljöarbetet säger MittU visserligen att *"I utbildningsprogram och kurser samt forskning vid Mittuniversitetet ska ekologisk hållbarhet och hänsyn till kommande generationer beaktas"* samt att *"Mittuniversitetets studenter och forskare ska få en förståelse för deras specifika ämnens koppling till miljö och ekologisk hållbarhet"*. Det saknas dock konkretisering eller uppföljning av detta mål²⁵. Dessutom går det inte att översätta begreppet ekologisk hållbarhet som likalydande med hållbar utveckling då hållbar utveckling har en betydligt bredare definition²⁶.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

Även när det gäller den egna verksamheten är universitetet väldigt övergripande i sin miljöpolicy. Där nämner de egentligen bara att den fysiska verksamheten ska anpassas till miljöbelastning, att energiåtgången ska minimeras, att man ska följa gällande lagstiftning, samt att de ska arbeta med det omgivande samhället för att öka miljömedvetenheten. I miljömålen är MittU mer konkreta i sina målsättningar och arbetsmetoder. Där talar man om att universitetet ska vara miljöcertifierat 2006, att resursanvändningen ska minska samt att viss personal på universitetet ska genomgå utbildning inom miljöledning.

Någon rapport om hur dessa mål har uppfyllt har dock inte genomförts.

Kommentar:

Begreppet hållbar utveckling nämns endast en gång i universitetets egna styrdokument. Framförallt har MittU missat att ta ett helhetsgrepp om frågan kring hållbar utveckling. Istället har det arbete universitetet genomfört till stor del fokuserat på miljöfrågor och inte på övriga aspekter kring hållbar utveckling. Eftersom vi hellre vill fria än att fälla räknar vi det som att MittU har målsättningar inom samtliga områden. Det är dock nått och jämnt att de luddiga formuleringar som finns angående forskning och utbildning kan räknas som målsättningar alls.

Poäng: 3

Stockholms universitet

Stockholms Universitet har idag en mycket ambitiös miljöplan, som emellertid endast helt fokuserar på universitetets egen verksamhet. Något styrdokument kring arbetet med hållbar utveckling inom forskning och utbildning finns inte i dagsläget.

²⁴ Miljöpolicy för Mitt Universitetet, 2005, s1

²⁵ Ibid

²⁶ Lära för hållbarutveckling, 2004, s 142-143

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

Ansvariga för arbetet med forskning och utbildning kring hållbar utveckling ligger på CTM, som står för Centrum för Tvärvetenskaplig Miljöforskning. Detta centrum bedriver idag en rad utbildningar, samt forskning, inom hållbar utveckling. Det finns dock ingen centralt antagen målsättning idag: Ej heller plan eller arbete med att införliva hållbar utveckling som en del av all utbildning och forskning på universitetet.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

Stockholms universitetets miljömål för den egna verksamheten är nio till antalet och behandlar lokalt miljöarbete, internutbildning, information, arbetsresor, avfall och returproduktshantering, energi och vatten, pappersförbrukning, kemikalieanvändning och upphandling. För varje av dessa områden finns sedan ett specifikt mål antaget²⁷.

Utifrån denna har SU sedan gjort en miljöplan där de går igenom varje mål, specificerar vilka åtgärder som ska göras för att uppfylla målet, utser ansvarig samt pekar på hur målet ska följas upp²⁸. Varje år har universitetet sedan gjort en uppföljning över hur väl de har lyckats inom de olika områdena utifrån de uppsatta målen.

Kommentar:

SU har gjort ett föredömligt arbete inom miljöområdet när det handlar om den egna verksamheten. Däremot saknar de helt perspektivet om att hållbar utveckling ska bli en del av all forskning och utbildning.

Poäng: 3

Sveriges Lantbruks Universitet

Tvärtemot vad som kanske förväntas var SLU kritiska till den förändring av högskolelagen som rapporten bygger på. De ansåg att definitionen av hållbar utveckling blev alltför bred för att vara operationaliserbar. Dessutom tyckte de inte att detta var ett ämne som hörde hemma i lagar och förordningar. Tyvärr märks detta även i SLU:s arbete med att implementera lagen.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

SLU har i dagsläget inget av de dokument som vi undersöker i denna rapport. Anledningen till detta är att de inte anser sig behöva dessa då de anser att all deras utbildning och forskning redan är kopplad till detta ämne²⁹.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

Miljöarbetet vid SLU har varit indelat i en rad olika faser där den första fasen har innefattat att universitetet antagit en övergripande miljöpolicy. Varje institution har sedan fått i uppdrag att göra en egen utredning kring verksamhetens miljöpåverkan och utifrån detta anta egna miljömål. Dessa har sedan brutits ned i etappmål och därefter antar institutionen en handlingsplan för hur de ska arbeta vidare. Varje år sker en återrapportering, vilken sammanställs till en miljöredovisning³⁰.

²⁷ Miljöredovisning Stockholms universitet, 2006, s2 ff

²⁸ Miljöplan Stockholms Universitet 2007 – 2009, 2006, s 2ff

²⁹ Intervju med ansvarig för miljöarbete Johan Turen

³⁰ Miljöpolicy för SLU, 1999, s1

Kommentar:

Det är visserligen mycket möjligt att det är så att all SLU:s verksamhet är kopplad till hållbar utveckling, men det svårt att tycka att universitetets inställning är tillfredställande. Utifrån den frågeställning som denna rapport bygger på går det inte att ge SLU mer än poäng för arbetet med den egna verksamheten.

Poäng: 3

Umeå universitet

Ordet hållbar utveckling finns nämnt flera gånger på den av Umeå Universitet antagna miljöpolicy. Utifrån detta begrepp sätter de sedan upp fyra mål ett som rör forskning och utbildning och tre som rör universitetets egen verksamhet. Miljöpolicy bygger på de miljömål som universitetet antog redan år 2003 och där nämns även begreppet hållbar utveckling utifrån både ett forsknings-, utbildnings-, samt fysisk verksamhetsperspektiv.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

Det mål i miljöpolicy som handlar om utbildning och forskning handlar om att *"göra studenter och anställda medvetna om miljöfrågor och stimulera till konkreta handlingar som främjar en hållbar utveckling"*³¹. I Universitetets miljömål står det även att de fram till år 2007 ska implementera de principer som rör forskning och utbildning kring hållbar utveckling inom samarbetsavtalet Copernicus, och att forskning och utbildning inom miljöområdet ska uppmuntras³².

Under år 2007 har de framtagit en arbetsplan för hur arbetet med detta ska bedrivas under de kommande tre åren. Eftersom denna arbetsplan är helt ny har man inte heller hunnit med att göra någon resultatuppföljning³³.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

När det gäller den egna verksamheten har Umeå universitet bedrivit ett arbete utifrån de målsättningar som nämns i miljöpolicy och i miljömålen. Det handlar om att universitetet ska följa gällande lagstiftning, att minska användningen av råvaror, att bidra till en giftfri miljö och att de anställda och studenter ska beakta miljö-, och naturaspekter i sin dagliga verksamhet³⁴.

Arbetet med att bygga vidare på detta arbete är dock betydligt mer ambitiöst än vad arbetet kring forskning och utbildning är. Utifrån dessa mål har man arbetat fram goda rutiner när det gäller miljöledning, energiförbrukning och avfallshantering. Resultatet av detta arbete finns redovisat i en miljöredovisning senast genomförd 2006³⁵.

Kommentar:

Umeå universitet bedrivit ett engagerat arbete i frågan, men har trots detta inte lyckats nå enda fram. Umeå ligger dock trots allt i framkant med sitt arbete och kommer nog att uppnå full poäng under de närmaste åren.

---

³¹ Miljöpolicy Umeå universitet, 2003, s1

³² Miljömål för Umeå universitet, 2003, s1

³³ Intervju med ansvarig för Miljöarbetet Maria Adsten

³⁴ Miljöpolicy, 2003, s1

³⁵ Miljöredovisning 2005, 2006, s 1 - 16

Poäng: 7

Uppsala universitet

Uppsala universitets arbete med hållbar utveckling ligger precis som för en del övriga universitet till mycket stor del i startgroparna.

Hållbar utveckling i utbildning

Inom området med att integrera hållbar utveckling inom utbildningen har Uppsala universitet haft en arbetsgrupp under perioden 2005-10-18 – 2006-05-15, vilka arbetat med frågan om hur Uppsala universitet ska kunna konkretisera arbetet med hållbar utveckling. Dessa lämnade 2006-05-23 fram en rapport som innehöll dels en inventering över nuläget när det gällde hur hållbar utveckling var integrerat inom utbildningen, men även inom forskningen. Dessutom lades en rad förslag fram i rapporten kring hur Uppsala universitet skulle arbeta vidare med frågan³⁶.

Detta ledde i sin tur fram till att rektor gav centrumet för hållbar utveckling nya uppdrag om hur arbetet skulle gå vidare. I skrivande stund ska ett arbete inledas om hur kurser ska kunna utformas för varje institution, så att alla studenter ska få fördjupa sig inom hållbar utveckling.

Då detta arbete precis har startat har Uppsala universitet ännu inte genomfört någon uppföljning i frågan³⁷.

Hållbar utveckling i forskning

När det gäller forskningssidan har Uppsala universitet inte kommit lika långt i arbetet med att ta fram generella riktlinjer för hur hållbar utveckling ska integreras. Centrumet för hållbar utveckling har dock getts en del ekonomiska resurser för att stödja forskning inom hållbar utveckling, och forskning inom området bedrivs på universitetet. Det saknas dock tydliga uppdrag inom området.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

Att utvärdera Uppsala universitets arbete med att minska den egna miljöpåverkan utifrån de i frågeställningen uppsatta kriterierna är inte helt lätt eftersom det arbete som har bedrivits inte formaliserats i den utsträckning som varit önskvärt. Förutom det i miljöpolicyen mycket allmänt skrivna målet kring att minska resursanvändning och utsläpp finns det idag inga framtagna miljömål. Detta ska dock göras inom det närmaste³⁸.

När det gäller handlingsplaner för hur man ska arbeta med minskningen av resurser finns det inget dokument som tydligt visar hur arbetet ska göras, dock finns det direktiv inskrivna i olika handlingsplaner som gäller förvaltandet av fastigheter mm³⁹.

Trots bristen på formella dokument ovan har universitetet tagit fram en årlig miljöredovisning som på ett ganska tydligt sätt visar hur arbetet med att minska universitetets egen miljöarbete har bedrivits och vilka resultat de har uppnått.

---

³⁶ Utbildning för Hållbarutveckling vid Uppsala Universitet, 2006-05-23, s 3 - 28

³⁷ Intervju med föreståndare för Cemus (centrum för miljö och utvecklingsstudier) Eva Fridman

³⁸ Miljöpolicy, 2003, s1 samt intervju med miljöansvarig Caroline Andersson

³⁹ Intervju med miljöansvarig Caroline Andersson

Kommentar:

Utifrån kontakterna med Uppsala universitet måste man konstatera att universitetet trots allt inte saknar ambitioner inom området. Dock har arbetet med att implementera hållbar utveckling inom forskning, utbildning och egen verksamhet helt klart kommit olika långt. Inom utbildningsdelen har universitetet både tagit fram mål och handlingsplan dock har de inte hunnit med någon uppföljning. Inom forskningen har de inte alls formaliserat arbetet kring frågan, dock bedrivs det de facto forskning med hållbar utveckling som utgångspunkt. Det egna arbetet har det bedrivits en aning ad-hoc-artat utan tydliga mål eller arbetsmetoder.

Poäng: 4

Växjö universitet

Frågan om hållbar utveckling behandlas främst i Växjö universitets miljöpolicy⁴⁰. I denna policy antog man fem stycken mål, varav ett handlar om forskning och utbildning, och de två resterande om den egna verksamheten.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

År 2004 antog Växjö universitet en målsättning om att integrera hållbar utveckling i forskning och utbildning. År 2005 gavs dåvarande miljösamordnare i uppdrag att genomföra en utredning kring hur detta har genomförts i samband med att en handlingsplan för implementeringen av miljömålen arbetades fram⁴¹. När miljösamordnaren slutade slutfördes aldrig arbetet, men det pågår dock ett arbete med att genomföra hållbarhetsperspektivet i utbildning och forskning, fast utan styrdokument och uppföljning. Tjänsten som miljösamordnare ska i skrivande stund precis återställas.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

Handlingsplanen för implementerandet av miljömålen pekar även ut målsättningarna för universitetets verksamhet inom områdena för inköp, användning av resurser, ny-, och ombyggnad, avfall, resor, miljölagstiftning och informationsarbete⁴².

Även detta arbete har blivit lidande på grund av brist av ansvarig tjänsteman. Arbetet pågår dock i enlighet med den antagna handlingsplanen.

Kommentar:

Intrycket är att Växjö universitet har höga ambitioner inom detta område, universitet har dock på grund av olyckliga omständigheter i form av avhopp från tjänster inte kunnat fullfölja arbetet. Trots en god inledning har alltså arbetet nu stagnerat, framförallt inom området för forskning och utbildning.

Poäng: 5

Örebro universitet

Örebro universitet har ingen policy när det gäller hållbar utveckling, de har dock en miljöpolicy som tar upp en del mål kring miljöfrågorna och hur universitetet ska arbeta med

⁴⁰ Rektorsbeslut om Miljömål för integrering av Hållbarutveckling i grundutbildningen, 2004-11-15, s1

⁴¹ Miljömål och handlingsplaner för gemensamma funktioner VXU år 2005, 2005, s1

⁴² Ibid, s1 - 3

dessa. Bland de målsättningar som nämns i denna miljöpolicy handlar en om frågeställning ett och två medan övriga fyra handlar om universitetets egen verksamhet⁴³.

Hållbarutveckling inom forskning och utbildning

Miljöplanen fastslår att miljöfrågorna ska integreras i all utbildning, forskning, utveckling och administration⁴⁴. Detta är dock det enda fastslagna dokument i frågan, som universitetet har antagit. Arbetet med att implementera denna miljöplan ligger i dagsläget ute på de olika institutionerna. Det verkar dock idag som att arbetet har fastnat där.

Hållbarutveckling i den egna verksamheten

De övriga målen som fastslås i miljöpolicyen handlar om hur det egna miljöarbetet ska organiseras. Dessa fyra mål handlar om att med hjälp av miljöledningssystemet arbeta förebyggande och organiserat för att förbättra miljöarbetet, att arbeta med andra organisationer för att minska universitetets miljöbelastning, att klara eller överträffa gällande lagstiftning inom miljöområdet, samt till sist att formulera miljömål och handlingsplaner för att infria de ovanstående målen⁴⁵.

Arbetet med att formulera handlingsplaner har dock varit upp till de olika institutionerna och tyvärr har universitetet inte tagit något samlat grepp om frågan. Handlingsplaner har gjorts på en del ställen och på andra inte.

För att följa upp arbetet med detta gör universitetet varje år en rapportering av arbetet.

Kommentar:

Örebro universitet har inte arbetat med dessa frågor på ett systematiskt sätt. I sin miljöpolicy antar de fina mål angående hur hållbar utveckling ska integreras i utbildning och forskning. Universitetet har däremot inte lyckats med att konkretisera hur de ska genomföra eller rapportera om hur långt de har kommit i arbetet. När det gäller den egna verksamheten har man kommit längre. Det görs årligen en uppföljning kring hur arbetet med miljöfrågorna går. Däremot saknar de systematik i arbetet utifrån ett centralt styrdokument.

Poäng: 3

---

⁴³ Miljöpolicy, 2000, s1

⁴⁴ Ibid

⁴⁵ Miljöpolicy, 2000, s1

Avslutning

Vad denna rapport visat är att det finns stora skillnader med hur universiteten arbetat med att implementera §5 i högskolelagen. Vissa universitet har arbetat utifrån den breda definition av hållbar utveckling som förarbetena till lagstiftningen syftar på och med att integrera detta perspektiv i utbildning, forskning och den egna verksamheten. Vissa universitet har däremot endast prioriterat det egna miljöarbetet och mer eller mindre struntat i att integrera detta i utbildningen. Några universitet har tyvärr inte gjort något av detta.

Det råder även stora skillnader när det gäller kvalitén och ambitionen i de olika universitetens målsättningar inom arbetet med hållbar utveckling. Vissa universitet, som exempelvis Göteborgs universitet, har formulerat konkreta målsättningar om hur hållbar utveckling ska integreras och hur målen ska utvärderas. Andra har nöjt sig med övergripande och luddiga målsättningar vilket har gjort utvärderingsprocesserna svåra. Vissa universitet har tyvärr endast nöjt sig med svepande målsättningar utan att göra någon form av uppföljning eller utvärdering.

När det gäller att införliva målen är det även där stora skillnader mellan de olika universiteten. För många av lärosätena är detta arbete något som just nu precis har kommit igång. Universiteten är med sin höga grad av decentralisering väldigt svårstyrda organisationer, vilket i mångt och mycket märks av den låga fart som arbetet håller.

Bland de svenska universiteten är Göteborg det universitet följt av Lund som gjort det bästa arbetet med att implementera lagstiftningen i verksamheten. Sämst har Karolinska Institutet varit.

För att snabba på arbetet med att implementera denna förändring vill vi från Gröna Studenters sida att regering och riksdag sätter ner foten och fattar en rad beslut som gör att arbetet kan skyndas på.

Regeringen måste för det första fastslå ett slutdatum när alla universitet ska kunna rapportera in hur arbetet med att implementera §5 i högskolelagen går, samt ett datum när detta ska vara helt genomfört. Vår undersökning visar tydligt att Universiteten har svårt att ta till sig och genomföra den intension som lagstiftaren haft. Många gånger verkar detta bero på att man inte uppfattat dennes intensioner med lagstiftningen. Från en rad håll har bemötandet andats en uppfattning om att vi har hållbarutveckling som en del av utbildning och forskning där vi anser det relevant.

Regeringen måste även fastslå ett slutdatum för vid vilken tid alla universitet ska ha infört ett miljöledningssystem. Även om arbetet med hållbarutveckling inom den egna verksamheten generellt sätt är mer prioriterat så går arbetet med att genomföra egna miljöledningssystem väldigt långsamt.

Vi anser även att det är nödvändigt att regeringen ger i uppdrag till Högskoleverket att granska hur universiteten bedriver arbetet med att införliva hållbar utveckling i all forskning och utbildning. Då vår undersökning tydligt visar att bristen på kontrollinstans i detta förändringsarbete har haft en negativ inverkan på förändringstakten.

Till sista anser Gröna Studenter att regeringen måste öka anslagen till forskning och utbildning inom området hållbar utveckling för att arbetet ska ges den tyngd som det förtjänar inom den akademiska världen.

Källförteckning

1. Högskolelagen, Svenska författningssamling 1992:1434 med ändringar 2006:173, <http://www.hsv.se/publikationerarkiv/lagarochregler/hogskolelagenfulltext.4.44aba2dc11030072f75800083926.html>
2. Kommittén för hållbarutveckling, SOU 2004:104, 2004
3. Handlingsplan för Miljö och Hållbarutveckling, 2006, Göteborgsuniversitet, <http://www.mls.adm.gu.se/miljoarbete/Handlingsplaner/>
4. Miljöredovisning för Karlstads Universitet, Daleke Anette, Dnr C2007:143
5. Miljöpolicy Karolinska Institutet, 2006-11-02, DNR 5298/06-204
6. Policy för hållbar utveckling, 2006-04-27, <http://www.kth.se/info/kth-handboken/III/19/1.html>
7. Utvecklingsplan för Kungliga Tekniska Högskolan, 2003-10-30, <http://www.kth.se/om/policies/1.3884>
8. Miljömål för Lindsöpingsuniversitet, 2007-02-02, <http://www.liu.se/pub/jsp/polopoly.jsp?d=7757&a=75117>
9. Miljöredovisning Lindköpingsuniversitet 2005, 2006-05-20, DNR 533/06-70
10. Övergripande miljömål Luleå tekniska högskola 2005 – 2008, 2005-03-15, <http://www.ltu.se/d856/d1172/d1653/d1659/1.4999>
11. Handlingsplan för Miljöledning 2006, 2006, <http://www.ltu.se/d856/d1172/d1653/d1659/1.4999>
12. Utvärderingsdokument LTU????
13. Lunds universitets policy för Miljö och hållbarutveckling, 2006-06-10 , <http://www.lu.se/o.o.i.s/9079>
14. Miljöstatistik Lunds universitet, 2007-09-04, DNR BE 2007/401
15. Miljöpolicy för Mitt Universitetet, 2005-02-15, http://www.miun.se/mhtemplates/MHPage_____403.aspx
16. Miljöpolicy för Umeå universitet, 2003-04-07, <http://www.umu.se/umu/lokal/verksamhet/miljoindex.htm>

17. Miljömål för Umeå universitet, 2003-04-07,
<http://www.umu.se/umu/lokal/verksamhet/miljoindex.htm>
18. Utbildning för Hållbarutveckling, 2006-05-23, DNR UFV 2005/1754
19. Miljöpolicy för Uppsala Universitet, 1996-11-28,
<http://info.uu.se/Internt.nsf/regelsamlingen/11D15376279FA02BC12567B60032C7EE>
20. Rektors beslut *"Miljömål för integrering av perspektivet hållbarutveckling inom utbildningen samt inrättandet av ett miljöråd av representanter från respektive institution för miljöledningssystem på Växjö universitet"*, 2004-11-15, DNR 898/2004-10
21. Miljömål och handlingsplaner för gemensamma funktioner VXU år 2005, 2005-02-01,
<http://www.vxu.se/about/miljoarbete/dokument/>
22. Miljöpolicy för Örebro universitet, 2000-10-20, s1, DNR CF 1.0.1 528-2000,
http://www.oru.se/templates/oruExtDocumentList____10097.aspx
23. Miljöredovisning Stockholms universitet 2006, 2007, DNR SU83-0537-07,
<http://www.su.se/pub/jsp/polopoly.jsp?d=625>
24. Central Miljöredovisning för Stockholms universitet 2007 – 2009, 2006, DNR SU83-0536-07, <http://www.su.se/pub/jsp/polopoly.jsp?d=624>
25. Miljöpolicy för Statens lantbruksuniversitet, 1999, DNR SLU UF 13.6-192/99
http://miljoledning.adm.slu.se/ShowPage.cfm?OrgenhetSida_ID=4223